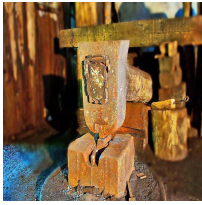

Я. В. Пальок

Лисичове

ЛИСИЧОВЕ – село Іршавського району [Закарпатської області](#). Має статус гірського насел. пункту. Знаходиться побл. підніжжя г. Кук, у долині р. Боржава, на лівому березі р. Лисичанка (притока Кушниці, бас. Дунаю), за 40 км від райцентру та за 7 км від ст. Кушниця Боржав. вузькоколій. залізниці. Пл. Лисичів. сільс. ради 28,58 км², ліс. масивів – 60,72 км². За переписом насел. 2001, проживали 3187, станом на 2015 – 3139 осіб; переважно українці. За нар. переказами, у давнину на місці села ріс густий дубовий ліс, у якому водилося багато лисиць (звідси й назва). Уперше згадано в писем. джерелах на поч. 15 ст. (перша церк. печатка датована 1418, є запис про Л. у документі 1465). Тоді село належало угор. феодалам Долгаям. Згодом занепало, зокрема 1720 у ньому мешкали лише 6 осіб. У 18 ст. граф Л. Телекі збудував папірню, на якій 1772 випустили 104 пачки першокласного, 12 пачок другокласного паперу, 50 пачок бубли. На поч. 18 ст. почала працювати кузня, у серед. 18 ст. – держ. залізооброб. завод, що випалював чавун з місц. руди деревним вугіллям. 1894 на ньому виплавлено 577 т заліза. На шахтах і рудниках залізооброб. заводу працювали 260 осіб. За переказами, у давнину в урочищі Рипа існували срібні копальні. 1801 зведено дерев'яну церкву Діви Марії, 1832–37 – муров. Михайлів. церкву. 1795 нараховувалося 556 греко-католиків і 16 юдеїв. За переписом 1910-х рр., проживали 1740 осіб, з них 1563 русини, 80 німців, 28 угорців, 69 євреїв. У квітні 1919 Л. окупували румун. війська. Від серпня 1919 за Сен-Жермен. договором – у складі Чехо-Словаччини. У чес. період виробництво занепало, діяв лише ковальс. цех, переобладнаний на випуск агроінвентарю. Від березня 1939 до жовтня 1944 – під угор.-гортист. окупацією. На фронтах 2-ї світової війни воювали 86 жит., з них 28 загинули. Від 1945 – у складі УРСР. 1945 кузню реорганізовано у завод «Сила» (від 1971 – кузня-музей «Гамора», нині істор. пам'ятка 18 ст., що перебуває під охороною держави); на ньому були встановлені 4 молоти, які приводили в рух течією річки. У Л. – заг.-осв. школа, дитсадок; Будинок культури, б-ка; лікув. амбулаторія. Щорічно у перші вихідні липня проходить Всеукр. фестиваль ковальства й етнокультури «Гамора». Встановлено пам'ятник воїнам-визволителям і воїнам-землякам, які загинули під час 2-ї світової війни. Серед видат. уродженців – поет, фольклорист С. Білак, засл. художник України І. Дубіш.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Гецько В. І в глибинах пам'ять історії // СД. 2000, 13 трав.;
2. Пагіря В., Пищальник П. Боржавське відлуння: Історія Іршавщини та нариси про визначних людей Боржавського краю. Уж., 2001;
3. Кузан В., Пеняк П., Ньорба В. Іршавщина: край зачарованої долини. Уж., 2006;
4. Продан В. Де починається вода. Уж., 2010;
5. Олашин О. Гамора – нариси з історії водяної кузні. Уж., 2012;
6. Тернавська Н. Індія поблизу Іршави. Присілок Лисичова дістав екзотичну назву завдяки фільмам // Старий замок «Паланок». 2012, 12 серп.;
7. Федака С. Населені пункти і райони Закарпаття: Істор.-геогр. довід. Уж., 2014.

Покликання на статтю:

Лисичове / Я. В. Пальок // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-54971>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).